

čez Aconcagua in smo se jih bali, pa ni bilo. Fantom v južnem steburu je šlo počasneje, kar je razumljivo, saj so imeli zahtevnejše plezanje. Bili smo utrujeni, vendar človek vztraja in bližnji rob stene se nam je nasmihal. Dobesedno, saj je nanj žarela svetloba nizkega sonca in kovinskega neba, ki se ga tam zgoraj resnično skoraj dotikaš. Toda čas teče in na vrh smo se prekobalili šele pozno popoldne v megli. Izčrpani, zmedeni, malo v drugem stanju. Po grebenu smo stopili na sam vrh, nato pa že v temi malo nižje, na severni strani, ki je bila večinoma kopna, med skalami poiskali prostor za bivač. Mraz je bil

Pod serakom Foto: arhiv Igorja Škamperleta

O odpravi

Cilji odprave na Aconcagua so bili ponoviti Francosko smer v južni steni, splezati po novi smeri po južnem steburu na južni vrh, ponoviti Poljsko smer v vzhodni steni in pristopiti na vrh po severni strani. Plezalci so bili zbrani iz večine primorskih odsekov, odpravo je vodil Žarko Trušnovec, Jože Andlovic pa se je odprave udeležil kot zdravnik. Odprava je trajala od 2. 1. 1982 do 5. 2. 1982.

Potek odprave

Od 2. 1. do 3. 1. smo potovali iz Zagreba preko Züricha v Buenos Aires. Tam so nas pristrčno sprejeli in gostili slovenski izseljenci kluba Triglav. Kasneje smo bili v Mendozii obveščeni o novi Japonski smeri (Tsuneo Hasegawa – solo), preplezani pozimi leta 1981 po centralnem ozebniku med obema vrhovoma Aconcague, o vzponu so poročali tudi njihovi mediji. Da je takrat prišlo do neljube pomote, smo odkrili šele pred dvema letoma, ko je ameriški plezalec preplezal novo smer po centralnem ozebniku. Hasegawa je tam zares poskusil, a se je zaradi objektivnih nevarnosti umaknil v Francosko smer in takrat torej opravil zimsko ponovitev le-te. Bralec bo lahko v naših takratnih prispevkih opazil omenjeno Japonsko smer po centralnem ozebniku.

V Mendozii smo nakupili vse potrebno skupaj z andinistom Luisom Albertom Parrajem, ki je s svojo turistično agencijo organiziral pot naprej proti goram. 6. 1. smo odpotovali 180

kilometrov daleč do Cruz de Canja, v koči andinista Fernanda Grahalesa pripravili tovore in prespali. Naslednje jutro smo začeli s pristopom pod južno steno do Plaza Francia, 4200 m, in naslednji dan postavili bazni tabor. Pridruženi član odprave Janez Aljančič je odšel sam pod severno stran gore na Plaza de Mulas, 4300 m, in v naslednjih dneh opravil vzpon po severni strani (Ruta Norte) na vrh Aconcague.

Ekipa Borut Slapernik, Dani Felc, Marjan Olenik, Miro Škapin in Tamara Likar je 15. 1. odšla z vso potrebno opremo iz baze pod južno steno preko sedla Relincos, 5100 m, in sestopila pod vzhodno steno. Njihov vzpon je potekal preko neskončno dolge vzhodne stene, čez Poljski ledenik na glavni vrh Aconcague, kamor so stopili 23. 1. V dolino so sestopali po severni strani gore na Plaza de Mulas in po dolini Horcones do Confluencie.

Ekipa Bogdan Biščak, Igor Škamperle, Milan Černilogar in Miroslav Svetičič - Slavc je v dneh od 19. 1. do 22. 1. ponovila Francosko smer v južni steni gore. Vstopili so po novi vstopni varianti, nadaljevali po Francoski smeri in izstopili po Messnerjevi izstopni varianti na sedlo, od koder so dosegli glavni vrh in sestopili na severno stran gore.

Ekipa Ivan Rejc, brata Pavel in Peter Podgornik ter Zlatko Gantar je v dneh od 20. 1. do 28. 1. preplezala novo smer po južnem steburu na južni vrh Aconcague in sestopila na severno stran gore. Plaz, ki je 18. 1. ponoči odnesel velik

Besedilo: Peter Podgornik

del opreme, spravljene pod smerjo, je delo te ekipe resno ogrozil. Tovariška pomoč in stara oprema pod steno ter v spodnjem delu Francoske smeri sta delno nadomestili izgubljeno. Takrat smo novo smer imenovali Jugoslovanska, toda v večini literature in v medijih se je smeri po južnem steburu prijelo ime Slovenska. V Argentini so za smer imeli svoje ime, in sicer Dret-tisima Sur-Sur.

29. 1. smo sestopili v civilizacijo, v Buenos Airesu so nas spet gostili izseljenci, domov pa smo se vrnili 5. 2.

Aconcagua pozneje

V poznejših letih so slovenski plezalci v tej mogočni steni preplezali še štiri nove, zelo zahtevne smeri:

- Slovensko smer, kombinacijo različnih smeri s prvenstvenimi deli (Dani Tič in Milan Romih, 18.-23. 2. 1986);
- Sončno linijo – jugozahodni greben (Milan Romih spodnji del in Miroslav Svetičič - Slavc, 10.-12. 1. 1988). Slavc je po opravljenem vzponu v desetih urah z vrha sestopil po Francoski smeri v južni steni;
- Ruleto (Milan Romih in Miroslav Svetičič - Slavc, 31. 1.-2. 2. 1988);
- Johanovo smer – Mobitelovo lastovko (Aleš Koželj in Tomaž Humar, 17.-21. 12. 2003).

Zadnje veliko dejanje je v tej mogočni steni opravil ameriški plezalec Chad Kellog. V dneh od 22. do 24. 12. 2009 je po centralnem ozebniku preplezal novo smer Medicine

strupen, grizel je prav vsako minuto in proti jutru bi me že skoraj pojedel. Prijatelji so bili že nižje spodaj in so me klicali ... Ko sem začel sestopati in me je nižje ujelo sonce, so iz ledenih paličic na roki počasi spet nastali prsti. Milan in Slave sta našla svoj rovtarski, idrijsko-cerkljanski humor. Sestop je bil še dolg, dva dni, toda vračali smo se v svet. V tisti navadni, običajni svet, ki ga imamo tudi radi. Ko smo naslednji dan zvečer prišli zdravi in srečni v bazni tabor, pa čeprav utrujeni, da se to ne da povedati, smo najbrž bolj kakor kdaj prej spoznali še eno lekcijo: po uspešni zahtevni turi v gorah se človek v dolino vrne drugačen, kakor je bil prej. Obogaten in morda tudi močnejši, vendar skromnejši in strpnejši. ○

Buddha (približno tam, kjer naj bi avgusta 1981 plezal Hasegawa).

Dolgovi in ...

Dolgo mi ni dal spati markanten steber levo od naše smeri. Leta 1989 sva se pozimi tja odpravljala s prijateljem Alojzom Fonom - Huljem. Žal sem si par mesecev pred odhodom zlomil nogo. Dve leti pozneje sva imela rezervirane že letalske karte, ko je zaradi nesreče umrl Huljo. Iskal sem soplezalca in v Mendози se mi je priključil prijatelj Pavle Kozjek. Z okrog sto kilogrami opreme in hrane sva se v zimski idili prebijala pod južno steno, dan pred bazo pa je Pavle zbolel za pljučnico in morala sva nazaj. Steber še kar čaka ...

Spomini

Slabih pet mesecev po povratku odprave sta v junijski nevihti ugasnili življenji brata Pavla in prijateljice Tamare Likar. Nesreča se je zgodila med plezanjem v severni steni Malega Koritniškega Mangarta. Sredi poletja leta 1995 je med plezanjem nove, izredno zahtevne smeri v zahodni steni Gašerbruma IV na višini 7150 metrov za vedno zaspal neumorni plezalec in ljubitelj gora Miroslav Svetičič - Slavc. Skoraj trideset let po uspešni primorski odpravi sta starost in bolezen ugnali našega dragega *dohtarja*. Jože Andlovic, zdravniška legenda mnogih odprav v tuja gorstva, nam je na poti v Andstal ob strani kot angel varuh. ○

Goram se zaradi otrok ni treba odpovedati!

Rezultati ankete med družinami, ki zahajajo v gore z majhnimi otroki¹

Besedilo: Boštjan Hauptman

Ker nisem ravno izpod planin doma, sem lepote naših gora začel spoznavati šele v študentskih letih. A sem jih vzljubil in kaj hitro so postale del mojega življenja. Tam gori sem spoznal tudi ženo. Kmalu je na svet privekal prvi otrok. Takrat so mi prijatelji

hojo v gore z najmanjšimi. Še več - ta tema je tudi pri zdravnikih in pediatrih pogosto precejšen tabu.

V zadnjih letih lahko opazimo porast števila staršev, ki aktivno preživljajo prosti čas s svojimi otroki v gorah. Z razvojem primerne opreme se je tudi starost, ko otroke

Lačni ptički - igra in zabava v gorah Foto Boštjan Hauptman

hkrati s čestitkami hudomušno pripominjali: "Nič več ne bo tako, kot je bilo! Na hribe pa kar pozabi za naslednjih nekaj let!"

A skušnjava je bila prehuda, da bi dolgo zdržali v zavetju doma. Že po nekaj mesecih smo se s hčerko sredi zime odpravili na Vogar. In potem vsakič malo višje ... Kaj kmalu smo v hribe hodili še pogosteje, praviloma vsa družina, čeprav se je od takrat povečala še za štiri člane.

Na začetku je bilo precej vprašanj, dvomov in negotovosti, včasih tudi malo strahu božjega, predvsem zaradi pomanjkanja ustrezne literature in informacij. Večina knjig, ki se ukvarjajo z otroki v gorah in s predlogi izletov, je namenjena otrokom, starim nekaj let, ki so že sposobni samostojno premagovati predvideno pot. Nikjer pa ni moč zaslediti nasvetov za

prvič vzamemo s seboj, spustila močno pod prvo leto. Čeprav smo med večino gornikov lepo sprejeti, pa se najdejo tudi takšni, ki obsojajo naše početje: "Kaj pa ima otrok od tega? Jih samo mučite in izpostavljate nevarnostim!" Zmoti jih otroški jok ali pokakana plenička.

Ker sem želel svoje trudoma pridobljeno znanje deliti z drugimi, sem pred časom napisal sestavek o naših izkušnjah z družino v gorah.² A da tokrat ne bi opisoval zgolj lastnih izkušenj ter prepričeval samo s svojimi pogledi in argumenti, sem z anketo raziskal razmišljanje staršev, ki se gorništvu lotevajo z vso družino, pogosto začeni s še ne enoletnimi otroki.

V anketi, ki sem jo izvedel preko spleta, je bil cilj spoznati razmišljanje staršev, zbrati njihove izkušnje in ideje. Anketo je izpolnilo 147 družin.

¹ Prispevek smo napovedali v novembrski številki (PV 11/2011) kot "podaljšek" teme meseca o alpinističnem in gorniškem starševstvu. Objavljamo ga z zamudo zaradi preobilice gradiva in omejenih prostorskih možnosti revije, zaradi česar se avtorju opravičujemo.

² Sestavek Vse o nahrbtnikih za nošenje otrok je v obliki pdf datoteke možno najti na različnih spletnih mestih. V pripravi je nova, posodobljena verzija, ki bo vključevala izkušnje in ideje več aktivnih družin.